

คู่มือการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน

เรื่อง การตรวจสอบใบสำคัญการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

จัดทำโดย นางสาวสุรินทร์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ	ทบทวนโดย
แจ้งเวียนให้ทราบและถือปฏิบัติ	

คำนำ

คู่มือแนวทางการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบของกลุ่มตรวจสอบภายใน เป็นการรวบรวม ข้อกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวทางปฏิบัติงานของหน่วยตรวจสอบภายใน โดยเป็นการนำเสนอกระบวนการตรวจสอบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงขั้นตอนในการปฏิบัติงาน หลักฐานเอกสารในการตรวจสอบ รวมถึงการสอบทาน วิเคราะห์ ความถูกต้องของการเบิกจ่ายเงิน เพื่อกำหนดเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงานให้ได้งานที่มีคุณภาพตามที่กำหนด

กลุ่มตรวจสอบภายใน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายใน และหน่วยงานผู้รับตรวจ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและรับทราบแนวทางและวิธีการตรวจสอบ เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป

กลุ่มตรวจสอบภายใน

มิถุนายน ๒๕๖๔

สารบัญ

หน้า

บทนำ ข้อมูลทั่วไป

- หลักการและเหตุผล ๑
- วัตถุประสงค์ ๑
- ขอบเขต ๑
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ ๒

ส่วนที่ ๑ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ

- คำนิยามศัพท์ ๓
- ข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ๓
- ลักษณะของผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ๔
- ลักษณะของผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ๖
- ประเภทการเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ๗
- การใช้สิทธิในการเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ๗
- วิธีการเบิก/เอกสารที่ใช้ประกอบการขอเบิกค่าเช่าบ้าน ๘
- บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านสำหรับข้าราชการพลเรือน ๑๑

ส่วนที่ ๒ แนวทางการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ

- การเตรียมตัวก่อนการดำเนินการตรวจสอบ ๑๔
- การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ๑๔
- การกำหนดขอบเขตของการตรวจสอบ ๑๔
- การกำหนดวิธีการตรวจสอบ ๑๕
- การสรุปผล และการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ ๒๑
- เทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ ๒๒

เอกสารอ้างอิง

๒๓

บทนำ

ข้อมูลทั่วไป

หลักการและเหตุผล

ค่าเช่าบ้าน เป็นค่าตอบแทนซึ่งทางราชการได้ให้ความช่วยเหลือแก่ข้าราชการผู้ได้รับความเดือดร้อนในเรื่องที่อยู่อาศัยเนื่องจากทางราชการเป็นเหตุ คือ ได้รับคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการเป็นการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ โดยที่ทางราชการไม่สามารถจัดที่พักอาศัยให้อยู่และไม่มีบ้านเป็นของตนเองหรือของคู่สมรส ที่พออาศัยอยู่ร่วมกันได้ในท้องที่นั้น หรือมีบ้านของตนเองหรือของคู่สมรสแต่ได้ถูกทำลายด้วยภัยพิบัติ ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านได้ตามที่เช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้จ่ายเงินค่าเช่าบ้านไปจริง ตามสมควรแก่สภาพแห่งบ้าน รวมทั้งให้ข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านที่เช่าซื้อบ้านหรือ ผ่อนชำระเงินกู้ เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่ในบ้านนั้นจริงสามารถนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านแทนการเช่าบ้านได้ ทั้งนี้ อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา ค่าเช่าบ้านข้าราชการคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๔๑ หากตรวจพบว่าข้าราชการผู้ใดมีเจตนากระทำความผิดในการใช้สิทธิเบิกเงินค่าเช่าบ้านให้ถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต มีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ทั้งนี้ให้ส่วนราชการพิจารณาลงโทษไล่ออกจากราชการ ไม่มีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญ

กลุ่มตรวจสอบภายใน จึงจัดทำคู่มือแนวทางการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจถูกต้องตรงกัน และใช้เป็นแนวการปฏิบัติงานตรวจสอบ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบหรือผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบเข้าใจขั้นตอน วิธีการตรวจสอบที่ชัดเจน และสามารถปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกัน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๒. เพื่อให้ผู้ตรวจสอบภายในทราบและเข้าใจกระบวนการต่าง ๆ ของการดำเนินงานด้านการตรวจสอบใบสำคัญจ่าย

๓. เพื่อให้ลดเวลาการสอนงานให้เจ้าหน้าที่ใหม่หรือผู้ที่เปลี่ยนหน้าที่งาน ให้ศึกษาด้วยตัวเองและเข้าใจได้อย่างรวดเร็ว

ขอบเขต

ศึกษา วิเคราะห์ การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ และกำหนดแนวทางการตรวจสอบ ประกอบด้วย หลักเกณฑ์ประเภทและอัตราในการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ รวมถึงหลักฐานและวิธีการตรวจสอบ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผู้ตรวจสอบภายใน สามารถปฏิบัติงานตรวจสอบได้เป็นแนวทางเดียวกันและมีคุณภาพตามมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ

๒.งานตรวจสอบภายในสามารถช่วยให้การปฏิบัติงานด้านการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ มีการปฏิบัติงาน และการรายงานที่มีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับ

ส่วนที่ ๑

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ

การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ มีค่านิยมศัพท์ที่ควรทราบจากพระราชกฤษฎีกาและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ค่านิยมศัพท์

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงิน รัฐวิสาหกิจ หรือสหกรณ์ที่ดำเนินกิจการเกี่ยวกับการเคหะ ทั้งนี้ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด และกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

“ท้องที่” หมายความว่า กรุงเทพมหานคร อำเภอ กิ่งอำเภอ หรือท้องที่ของอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นท้องที่เดียวกัน

“ท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรก” หมายความว่า ท้องที่ที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการ หรือมีคำสั่งให้ไปปฏิบัติราชการ และได้มีการรายงานตัวเพื่อปฏิบัติราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้เป็นครั้งแรก

“ท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่” หมายความว่า ท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้

“ภัยพิบัติ” หมายความว่า ภัยธรรมชาติหรือความเสียหายอย่างใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นโดยที่ ผู้ซึ่งได้รับความเสียหายนั้นไม่มีส่วนที่จะต้องร่วมรับผิดชอบด้วย

“เงินเดือน” หมายความว่า เงินเดือนสุทธิที่ข้าราชการได้รับ ทั้งนี้เมื่อหักเงินเบี่ยงเบนเนื่องจาก การปรับขึ้นเงินเดือนออกแล้ว และรวมกับเงินเพิ่มพิเศษรายเดือนสำหรับค่าวิชาหรือเงินเพิ่มการเลื่อนฐานะ หรือสำหรับประจำตำแหน่งที่ต้องผ่านอันตรายเป็นปกติหรือสำหรับการสู้รบ

ข้าราชการที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน

มี ๘ ประเภท ตามมาตรา ๔ แห่ง พรฎ.ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้แก่

๑. ข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน
๒. ข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรมตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม
๓. ข้าราชการฝ่ายอัยการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายอัยการ
๔. ข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย
๕. ข้าราชการฝ่ายรัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา
๖. ข้าราชการตำรวจตามกฎหมายว่าด้วยตำรวจแห่งชาติ
๗. ข้าราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการทหาร
๘. ข้าราชการครูตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครู

ลักษณะของผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ

๑. ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ และไม่เข้าช่วยซื้อห้ามดังต่อไปนี้
 - ๑.๑ ทางราชการได้จัดที่พักให้อยู่แล้ว
 - ๑.๒ มีเคสหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน
 - ๑.๓ ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง
๒. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตาม พรฎ.ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ โอนมาเป็นข้าราชการไม่ว่าครั้งใดก็ตาม การบรรจุและแต่งตั้งผู้โอนมาเป็นข้าราชการนั้นในท้องที่ใด ให้ถือว่าเป็นการบรรจุและแต่งตั้งในท้องที่ที่เริ่มรับราชการครั้งแรกตามพระราชกฤษฎีกานี้ และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการจนกว่าจะได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามมาตรา ๗
๓. ข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ ที่เป็นท้องที่เริ่มรับราชการครั้งแรกหรือท้องที่ที่กลับเข้ารับราชการใหม่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน
๔. ข้าราชการผู้ซึ่งต้องไปปฏิบัติราชการประจำสำนักงานในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิมได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งในท้องที่ใหม่ มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเช่นเดียวกับข้าราชการซึ่งได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ตามมาตรา ๗ เว้นแต่ท้องที่ใหม่ที่สำนักงานได้ย้ายไปนั้นอยู่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนดดังนี้
 - ๔.๑ การย้ายที่ตั้งสำนักงานจากกรุงเทพมหานครไปจังหวัดใกล้เคียง ต้องเป็นท้องที่ใกล้เคียง หรือติดต่อกับกรุงเทพมหานครและมีรถยนต์โดยสารขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพให้บริการ ได้แก่
 - ๑) จังหวัดนนทบุรี ประกอบด้วย อำเภอเมืองนนทบุรี อำเภอบางกรวย อำเภอบางบัวทอง อำเภอบางใหญ่ อำเภอปากเกร็ด
 - ๒) จังหวัดปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลองหลวง อำเภอธัญบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว
 - ๓) จังหวัดสมุทรปราการ ประกอบด้วย อำเภอเมืองสมุทรปราการ อำเภอบางบ่อ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอพระสมุทรเจดีย์
 - ๔) จังหวัดสมุทรสาคร อำเภอเมืองสมุทรสาคร
 - ๕) จังหวัดนครปฐม อำเภอพุทธมณฑล
 - ๔.๒ การย้ายที่ตั้งสำนักงานภายในจังหวัดเดียวกันหรือระหว่างจังหวัด ต้องเป็นท้องที่ติดต่อกัน และมีขนส่งสาธารณะประจำทางให้บริการ
๕. ข้าราชการผู้ซึ่งได้รับคำสั่งให้ย้ายไปในท้องที่ใด และไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเพราะเหตุมีเคสหสถานเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรส ตามมาตรา ๗ (๒) แม้ว่ากรรมสิทธิ์ในเคสหสถานได้โอนไปด้วยเหตุใด

ก็ไม่ทำให้เกิดสิทธิที่จะได้รับค่าเช่าบ้านในระหว่างรัชการในท้องที่นั้น เว้นแต่เคสหานั้นถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติ จนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

๖. ข้าราชการและคู่สมรสรัชการในท้องที่เดียวกันและต่างก็มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการให้เบิกได้เฉพาะคนใดคนหนึ่ง

๗. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการอยู่แล้ว ภายหลังได้รับเงินเดือนเพิ่มขึ้น ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชี

๘. การลดหรืองดเบิกจ่ายเงินเดือนแก่ข้าราชการผู้ใด เนื่องจากการถูกตัดเงินเดือนหรือการลาโดยไม่มีสิทธิได้รับเงินเดือน ไม่กระทบต่อสิทธิของผู้นั้นที่จะได้รับค่าเช่าบ้าน และให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านเสมือนหนึ่งไม่มีการลดหรืองดเบิกจ่ายเงินเดือน เว้นแต่เป็นการลาติดตามคู่สมรสซึ่งย้ายไปรับราชการในต่างประเทศ

๙. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ ถูกสั่งพักราชการหรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือมีกรณีอื่นใดอันเป็นเหตุให้ถูกงดเบิกจ่ายเงินเดือน ให้งดเบิกจ่ายเงินเดือนจนกว่ากรณีถึงที่สุด ถ้าปรากฏว่าผู้มีสิทธิได้รับเงินเดือนในระหว่างนั้นสำหรับเดือนใดให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านสำหรับเดือนนั้น

๑๐. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตั้งแต่วันที่วันที่เขาอยู่จริง แต่ไม่ก่อนวันรายงานตัวและให้สิ้นสุดในวันที่ขาดจากอัตราเงินเดือน ถ้าไม่สามารถเดินทางไปได้ในวันที่ส่งมอบหน้าที่ให้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการต่อไปอีกไม่เกินสิบวันนับแต่วันส่งมอบหน้าที่ เว้นแต่มีความจำเป็นจะต้องอยู่ต่อไปอีกให้เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้เท่าที่จำเป็น โดยได้รับการอนุมัติจากผู้ออกคำสั่งแต่งตั้ง

๑๑. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่หนึ่ง ต่อมาได้รับการแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่นซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ มีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการในท้องที่ใหม่ได้ ถ้าคู่สมรสหรือบุตรซึ่งอยู่ในอุปการะไม่อาจติดตามไปได้ และมีความจำเป็นต้องอาศัยในบ้านท้องที่เดิม

๑๒. ข้าราชการซึ่งรับราชการประจำในต่างประเทศ ถ้าจำเป็นต้องเช่าบ้านให้เบิกค่าเช่าบ้านได้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กระทรวงการคลังกำหนด

๑๓. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ที่ได้เช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้นให้สามารถนำ หลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าว มาเบิกค่าเช่าบ้านจากราชการได้ตามเงื่อนไข ต่อไปนี้

๑๓.๑ ตนเองหรือคู่สมรส ได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้น จะเบิกได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่ บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติ จนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

๑๓.๒ หากเช่าซื้อหรือผ่อนชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น จะเบิกค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านดังกล่าว

๑๓.๓ จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

๑๓.๔ ต้องไม่เคยใช้สิทธิในหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้บ้านสำหรับบ้านหลังหนึ่งหลังใด ในท้องที่นั้นมาแล้ว เว้นแต่ ได้รับแต่งตั้งให้กลับไปรับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธิมาแล้วหรือขณะที่ ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิไปแล้ว

๑๓.๕ หากกู้เงินสูงกว่าราคาบ้าน ให้ราคาผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้โดยให้เทียบสัดส่วน ของ ราคาบ้านต่อจำนวนเงินกู้ทั้งหมด ทั้งนี้ ต้องไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ ทำย พระราชกฤษฎีกา ซึ่งมีวิธีการคำนวณ ดังนี้

$$\text{จำนวนเงินที่สามารถเบิกได้} = \frac{\text{ราคาบ้านพร้อมที่ดิน} \times \text{อัตราการผ่อนชำระเงินกู้ต่อเดือน}}{\text{วงเงินกู้ทั้งหมด}}$$

หมายเหตุ : หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๔๐๙.๕/ว ๙๙ ลงวันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๔๘ ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การกำหนดสถาบันการเงินเพื่อสิทธิในการเบิกค่าเช่าบ้าน

๑๔. ข้าราชการซึ่งได้ใช้สิทธิในหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน มาเบิกค่าเช่าบ้านตามข้อ ๑๒ และต่อมาได้รับแต่งตั้งให้ไปรับราชการในท้องที่อื่นซึ่งตนมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน ให้ข้าราชการผู้นั้นมีสิทธิในหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิม มาเบิกค่าเช่าบ้านในท้องที่ใหม่ได้

ลักษณะของผู้ที่ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการ

๑. ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว
๒. มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ไปประจำสำนักงานใหม่โดยไม่มีหนี้ค้างชำระ กับสถาบันการเงิน
๓. ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง
๔. ข้าราชการผู้ซึ่งต้องไปปฏิบัติราชการประจำในต่างท้องที่ เนื่องจากสำนักงานเดิมได้ย้ายไปตั้งในท้องที่ใหม่ และท้องที่ใหม่อยู่ใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิม
๕. ข้าราชการผู้มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้าน และมีคู่สมรสเป็นข้าราชการกรุงเทพมหานคร พนักงาน ส่วนท้องถิ่น หรือพนักงาน หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือเจ้าหน้าที่องค์กรอิสระ หรือองค์กรมหาชน ได้ใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือได้อยู่ในที่พักอาศัยที่ทางราชการจัดให้แก่คู่สมรสในท้องที่เดียวกัน
๖. เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งไม่ใช่ข้าราชการตาม มาตรา ๔ แห่ง พรฎ.ค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งโอนมาเป็นข้าราชการ ให้ถือเป็นการบรรจุครั้งแรก

ประเภทการเบิกเงินค่าเช่าบ้าน มี ๓ ประเภท ได้แก่

๑. เช่าบ้าน
๒. เช่าซื้อบ้าน
๓. ผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน (ซื้อบ้าน/ปลูกสร้างบ้าน)

การใช้สิทธิในการเบิกเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ

๑. กรณีเช่าบ้าน

๑.๑. เป็นการเช่าบ้านเพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้นแต่ไม่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่

๑.๒. ให้เบิกค่าเช่าบ้านได้เท่าที่จ่ายจริงตามที่สมควรแก่สภาพบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

๒. กรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระค่าบ้าน

๒.๑ เป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่

๒.๒ เป็นการเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานแห่งใหม่ หรือนำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดิมมาเบิกค่าเช่า บ้านในท้องที่ใหม่

๒.๓ กรณีที่ตนเองหรือคู่สมรสเช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่เดียวกัน จะเบิกจ่ายได้เพียงหลังเดียวเท่านั้น เว้นแต่ บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติ

๒.๔ กรณีเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสจะเบิกได้ตามสัดส่วนกรรมสิทธิ์ที่ตนมี

๒.๕ ต้องเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้กับสถาบันการเงิน

๒.๖ ต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้สำหรับบ้านหลังหนึ่งหลังใด ในท้องที่นั้นมาแล้วหรือขณะที่ย้ายมารับราชการในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

๒.๗ หากเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านสูงกว่าราคาบ้าน จะเบิกได้เท่ากับราคาบ้านเท่านั้น

๒.๘ หากมีการขยายวงเงินกู้หรือเวลาการผ่อนชำระ หรือเปลี่ยนสถาบันกู้เงินเพื่อชำระหนี้เงินกู้ให้กับสถาบันการเงินเดิมจะเบิกได้ในวงเงินและระยะเวลาที่เหลืออยู่ตามสัญญาเงินฉบับแรก

วิธีการเบิก/เอกสารที่ใช้ประกอบการขอเบิกค่าเช่าบ้าน

ประเภท	หลักฐาน/เอกสารที่ใช้เบิกจ่าย
๑. การยื่นเรื่องขอเบิกค่าเช่าบ้าน ๑) เบิกครั้งแรก ๒) การโอนย้ายโดยเปลี่ยนสังกัด ๓) เปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน ๔) การเปลี่ยนแปลงค่าเช่าบ้านที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว ๕) การเปลี่ยนบ้านเช่า ๖) เปลี่ยนสัญญากู้เงินหรือสัญญาเช่าบ้านเดิมครบกำหนด	ผู้มีสิทธิยื่นแบบการขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ต่อผู้อำนวยการรับรองการใช้สิทธิทุกครั้งพร้อมแนบเอกสารดังต่อไปนี้ ๑. หนังสือขออนุมัติเบิกเงินค่าเช่าบ้าน ๒. สำเนาคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง คำสั่งการโอน ย้าย ๓. แบบรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้าน ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ - ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการและคู่สมรสทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ - ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรสและให้แจ้งว่าหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้กับคู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่ - ข้อมูลการมีเคหสถานของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ รวมทั้งบุตรที่ไม่บรรลุนิติภาวะทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ - ข้อมูลสถานการณ์มีชีวิตรอยู่ของบิดา มารดา ของคู่สมรสและของข้าราชการ หากในภายหลังบุคคลดังกล่าวเสียชีวิต หรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียดวันเดือนปีที่เสียชีวิต หรือสาบสูญ ๔. แบบรายงานการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านและการรับรองของคณะกรรมการตรวจสอบสภาพบ้าน ๕. เมื่อได้รับอนุมัติให้เบิกค่าเช่าบ้านได้ตามสิทธิแล้ว ให้ผู้มีสิทธิยื่นค่าขอรับค่าเช่าบ้านประจำเดือนตามแบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) พร้อมแนบหลักฐานการชำระเงิน (ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน/เช่าซื้อ/ผ่อนชำระเงินกู้) ต่อผู้มีอำนาจอนุมัติ

	๖. พร้อมแนบเอกสารต่อไปนี้
ประเภท	หลักฐาน/เอกสารที่ใช้เบิกจ่าย
กรณีเช่าบ้าน	๑) หนังสือสัญญาเช่า พร้อมติดอากรแสตมป์ ๒) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการตรวจสอบสภาพบ้านเช่า ๓) แผนผังบ้านเช่า โดยแสดงส่วนพื้นที่ที่เช่า ๔) แผนที่ทางไปบ้านเช่า ๕) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของเจ้าของบ้านเช่า ๖) สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีสำเนาบัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้เช่า
กรณีเช่าซื้อ	๑) สำเนาสัญญาซื้อบ้าน ๒) สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่เช่าซื้อ
กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน - กู้เงินเพื่อซื้อบ้าน	๑) สำเนาสัญญาซื้อขายบ้านและที่ดิน**ที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ๒) สำเนาสัญญากู้เงิน ๓) สำเนาสัญญาจอง ๔) สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้ ๕) สำเนาโฉนดที่ดิน ๖) สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ขายบ้าน
- กู้เงินเพื่อปลูกสร้างบ้าน	๑) สำเนาสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ๒) สำเนาหนังสือขออนุญาตปลูกสร้างบ้าน ๓) หลักฐานการขอหมายเลขประจำบ้าน ๔) สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้รับจ้าง ๕) สำเนาโฉนดที่ดิน ๖) สำเนาสัญญากู้เงิน ๗) สำเนาสัญญาหรือหนังสือค้ำประกัน
หมายเหตุ กรณีวงเงินในสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้างปลูกบ้านต่ำกว่าสัญญากู้เงินผู้ใช้สิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่าหากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาซื้อขายหรือสัญญาจ้างดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด	

ประเภท	หลักฐาน/เอกสารที่ใช้เบิกจ่าย
เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการเบิกจ่าย	ต้องตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสารหลักฐานประกอบการขอเบิกค่าเช่าบ้าน หากไม่ถูกต้องให้ส่งคืนผู้ขอใช้สิทธิเพื่อแก้ไข เมื่อถูกต้องแล้วให้เสนอผู้มีอำนาจลงนามรับรองสิทธิการได้รับเงินค่าเช่าบ้าน
แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบสภาพบ้าน	ผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิก แต่งตั้งข้าราชการไม่น้อยกว่า ๓ คน เป็นคณะกรรมการตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีเช่าบ้านและกรณีเช่าซื้อบ้านหรือกู้เงินเพื่อชำระ ราคาบ้าน พร้อมจัดทำรายงานผลการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านเสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติการเบิกค่าเช่าบ้าน เพื่อพิจารณาเบิกจ่ายต่อไป
๒. การขอเบิกค่าเช่าบ้านประจำเดือน	๑) แบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ๒) ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน ค่าเช่าซื้อบ้าน หรือ หลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อ หรือการผ่อนชำระเงินกู้
กรณีเปลี่ยนสัญญาเช่าบ้านใหม่ ก. เช่าบ้านใหม่	๑. สำเนาคำสั่งบรรจุเข้ารับราชการครั้งแรก คำสั่งโอนหรือย้าย ครั้งสุดท้าย หรือบรรจุกลับเข้ารับราชการใหม่ และคำสั่งเลื่อน ขึ้นเงินเดือน ๒. สำเนาสัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินเพื่อชำระราคาบ้าน สัญญากู้สัญญาซื้อขาย โฉนดที่ดิน (ด้านหน้าและ ด้านหลัง) และสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ๓. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้เช่า ๔. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้าราชการที่ยื่นเรื่องขอรับค่าเช่าบ้าน ๕. แบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้าน ๖. แบบขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ๗. แบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖)
ข. การเพิ่มค่าเช่าบ้าน (บ้านเดิม)	๑. คาชี้แจงเหตุผลของผู้ให้เช่า ๒. สำเนาสัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินเพื่อชำระราคาบ้าน สัญญากู้สัญญาซื้อขาย โฉนดที่ดิน

	(ด้านหน้าและด้านหลัง) และสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน
ประเภท	หลักฐาน/เอกสารที่ใช้เบิกจ่าย
	๓. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้เช่า ๔. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ของข้าราชการที่ยื่นเรื่องขอรับค่าเช่าบ้าน ๕. แบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้าน ๖. แบบขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕)
ค. การต่อสัญญาเช่า (ไม่เปลี่ยนแปลงอัตราค่าเช่า)	๑. สำเนาสัญญาเช่าบ้าน เช่าซื้อบ้าน หรือผ่อนชำระเงิน เพื่อชำระราคาบ้าน สัญญากู้ สัญญาซื้อขาย โฉนดที่ดิน (ด้านหน้าและ ด้านหลัง) และสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ๒. สำเนาทะเบียนบ้านของผู้ให้เช่า ๓. สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ของข้าราชการที่ยื่นเรื่องขอรับค่าเช่าบ้าน ๔. แบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้าน
กรณีการเปลี่ยนสถาบันการเงิน	๑. หนังสือรับรองจากสถาบันการเงินเดิมจำนวนหนี้/ปี ที่ค้างชำระ ๒. สัญญากู้จากสถาบันการเงินใหม่คำขอกู้ ๓. สำเนาสัญญาเช่าบ้านเช่าซื้อบ้านหรือผ่อนชำระเงินเพื่อ ชำระราคาบ้าน สัญญากู้ สัญญาซื้อขาย โฉนดที่ดิน (ด้านหน้าและ ด้านหลัง) และสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ๔. แบบรายงานการตรวจสอบค่าขอรับค่าเช่าบ้าน ๕. แบบขอรับเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ๖. แบบขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖)

บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านสำหรับข้าราชการพลเรือน

ตำแหน่งประเภทบริหาร	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับต้น	ตั้งแต่ ๒๓,๒๓๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๙๐๐ ตั้งแต่ ๒๙,๙๐๐ ขึ้นไป	๓,๕๐๐ ๔,๐๐๐
ระดับสูง	-	๔,๐๐๐

ตำแหน่งประเภทอำนวยการ	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับต้น	ตั้งแต่ ๑๘,๙๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๓๑๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๒๔,๓๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๘๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๘๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับสูง	ตั้งแต่ ๒๓,๒๓๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๙๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๙๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐

ตำแหน่งประเภทวิชาการ	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับปฏิบัติการ	ตั้งแต่ ๖,๘๐๐ แต่ไม่ถึง ๘,๓๒๐	๑,๒๕๐
	ตั้งแต่ ๘,๓๒๐ แต่ไม่ถึง ๑๐,๑๙๐	๑,๖๐๐
	ตั้งแต่ ๑๐,๑๙๐ แต่ไม่ถึง ๑๓,๑๐๐	๑,๙๕๐
	ตั้งแต่ ๑๓,๑๐๐ แต่ไม่ถึง ๑๖,๐๗๐	๒,๔๐๐
	ตั้งแต่ ๑๖,๐๗๐ ขึ้นไป	๓,๐๐๐
ระดับชำนาญการ	ตั้งแต่ ๑๒,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๑๕,๔๑๐	๒,๔๐๐
	ตั้งแต่ ๑๕,๔๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๒๕๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๒๔,๒๕๐ ขึ้นไป	๓,๕๐๐
ระดับชำนาญการพิเศษ	ตั้งแต่ ๑๘,๙๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๔,๓๑๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๒๔,๓๑๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๘๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๘๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับเชี่ยวชาญ	ตั้งแต่ ๒๓,๒๓๐ แต่ไม่ถึง ๒๙,๙๐๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๒๙,๙๐๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับทรงคุณวุฒิ	-	๔,๐๐๐

ตำแหน่งประเภททั่วไป	เงินเดือน/บาท	ค่าเช่าบ้านไม่เกินเดือนละ/บาท
ระดับปฏิบัติงาน	ตั้งแต่ ๔,๖๓๐ แต่ไม่ถึง ๕,๕๓๐	๘๐๐
	ตั้งแต่ ๕,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๖,๘๐๐	๑,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๖,๘๐๐ แต่ไม่ถึง ๘,๓๒๐	๑,๒๕๐
	ตั้งแต่ ๘,๓๒๐ แต่ไม่ถึง ๑๐,๖๔๐	๑,๖๐๐
	ตั้งแต่ ๑๐,๖๔๐ แต่ไม่ถึง ๑๓,๑๐๐	๑,๙๕๐

	ตั้งแต่ ๑๓,๑๐๐ ขึ้นไป	๒,๓๐๐
ระดับชำนาญงาน	ตั้งแต่ ๑๐,๑๙๐ แต่ไม่ถึง ๑๒,๕๓๐	๑,๙๕๐
	ตั้งแต่ ๑๒,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๑๖,๐๗๐	๒,๔๐๐
	ตั้งแต่ ๑๖,๐๗๐ ขึ้นไป	๓,๐๐๐
ระดับอาวุโส	ตั้งแต่ ๑๐,๑๙๐ แต่ไม่ถึง ๑๒,๕๓๐	๓,๐๐๐
	ตั้งแต่ ๑๒,๕๓๐ แต่ไม่ถึง ๑๖,๐๗๐	๓,๕๐๐
	ตั้งแต่ ๑๖,๐๗๐ ขึ้นไป	๔,๐๐๐
ระดับทักษะพิเศษ	-	๔,๐๐๐

ส่วนที่ ๒

แนวทางการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ

การตรวจสอบค่าเช่าบ้านข้าราชการ มีขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

๑. การเตรียมตัวก่อนการดำเนินการตรวจสอบ

การเตรียมตัวก่อนการดำเนินการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบภายในต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง เรื่อง ค่าเช่าบ้านข้าราชการ ดังนี้

๑.๑ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

๑.๒ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

๑.๓ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๔ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖

๑.๕ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๑

๑.๖ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

๑.๗ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๘ หนังสือเวียนกรมบัญชีกลาง ที่เกี่ยวข้อง

๒. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ ผู้ตรวจสอบควรกำหนดให้ครอบคลุมทุกประเด็น การตรวจสอบที่สำคัญๆ หรือที่ควรสนใจเป็นพิเศษในเรื่องการตรวจสอบค่าเช่าบ้านข้าราชการในที่นี้ขอยกตัวอย่าง การกำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบค่าใช้จ่าย ดังนี้

๑) เพื่อให้ทราบว่าการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้ผู้มีสิทธิถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกา ค่าเช่าบ้านข้าราชการและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒) เพื่อให้ทราบว่ามีการควบคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ มีความเพียงพอและเหมาะสม

๓. การกำหนดขอบเขตของการตรวจสอบ

การกำหนดขอบเขตการปฏิบัติงาน เป็นการกำหนดเพื่อให้ทราบว่าตรวจสอบอะไร เป็นจำนวนมากน้อยเท่าใด ในที่นี้ขอยกตัวอย่างการกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงาน ดังนี้

- ๑) ตรวจสอบหลักฐานประกอบการใช้สิทธิขอรับค่าเช่าบ้านและหลักฐานการเบิกจ่ายเงินในช่วงระยะเวลา
- ๒) สอบทานระบบการควบคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน

๔. การกำหนดวิธีการตรวจสอบ

๔.๑ การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ ให้ผู้มีสิทธิถูกต้องตามพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

วิธีการตรวจสอบ

๑. ตรวจสอบว่าผู้ที่เบิกค่าเช่าบ้านเป็นผู้มีสิทธิตามกฎหมายโดยตรวจสอบจากเอกสารหลักฐานประกอบการยื่นขอรับค่าเช่าบ้าน (กพ.๗ คำสั่งบรรจุแต่งตั้ง คำสั่งโอนย้าย รวมทั้งคำสั่งเลื่อนเงินเดือน) ว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติตามข้อกำหนดของพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการหรือไม่ โดยผู้ที่จะมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านจากทางราชการได้ ต้องเป็นข้าราชการที่ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่ และไม่เข้าข่ายข้อห้าม ดังนี้

- ทางราชการได้จัดที่พักอาศัยให้อยู่แล้ว
- มีเคหสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน เว้นแต่เคหสถานนั้นถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้
- ได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานใหม่ในต่างท้องที่ตามคำร้องขอของตนเอง
- สำนักงานที่ปฏิบัติราชการประจำอยู่เดิม ได้ย้ายสถานที่ทำการไปตั้งในท้องที่ใหม่ซึ่งใกล้เคียงกับท้องที่ที่ตั้งสำนักงานเดิมตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

นอกจากนี้ หากจะเบิกค่าเช่าบ้านในลักษณะการเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ยังต้องเป็นผู้มีสิทธิที่เข้าข่ายตามเงื่อนไข ในมาตรา ๑๗ ดังนี้

- ตนเองหรือคู่สมรสได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้น จะเบิกได้เฉพาะบ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้
- หากเช่าซื้อหรือผ่อนชำระราคาบ้านร่วมกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสและมีกรรมสิทธิ์ร่วมกับบุคคลอื่น จะเบิกค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้ได้ตามสัดส่วนแห่งกรรมสิทธิ์สำหรับบ้านดังกล่าว
- จะต้องเป็นการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านกับสถาบันการเงิน และสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาเงินกู้ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

- ต้องไม่เคยใช้สิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้บ้านหลังหนึ่งหลังใด ในท้องที่นั้นมาแล้ว วันแต่ถูกแต่งตั้งให้กลับเข้ารับราชการในท้องที่ที่เคยใช้สิทธิมาแล้ว หรือขณะที่ย้ายมารับราชการ ในท้องที่นั้นบ้านที่เคยใช้สิทธิได้โอนกรรมสิทธิ์ไปแล้ว

- หากกู้เงินสูงกว่าราคาบ้าน ให้นำค่าผ่อนชำระเงินกู้มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ โดยให้คำนวณตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

๒. สอบทานรายงานข้อมูลการขอรับค่าเช่าบ้านของผู้ใช้สิทธิที่ยื่นพร้อมแบบ ๖๐๐๕ ว่ามีการแจ้ง รายละเอียดประกอบอย่างน้อยดังต่อไปนี้ ครบถ้วนหรือไม่

- ข้อมูลประวัติการรับราชการตั้งแต่การเริ่มรับราชการและการโอน ย้าย โดยกรณีเป็นการย้าย ให้ ชี้แจงว่าเกิดจากคำร้องขอของตนเองหรือไม่

- ข้อมูลการมีเคหสถานของข้าราชการ คู่สมรส บิดา มารดาทั้งของข้าราชการและคู่สมรส รวมทั้งบุตรที่ไม่บรรลุนิติภาวะ ทุกแห่งในท้องที่ที่รับราชการ

- ข้อมูลด้านอาชีพและสถานที่ทำงานของคู่สมรส และหน่วยงานแห่งนั้นได้ให้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน หรือจัดบ้านพักให้คู่สมรสในท้องที่ที่รับราชการของข้าราชการหรือไม่

- ข้อมูลสถานการณ์มีชีวิตอยู่ของบิดา มารดา ของข้าราชการและคู่สมรส หากในภายหลังบุคคล ดังกล่าวเสียชีวิตหรือสาบสูญ ให้แจ้งรายละเอียดวัน เดือน ปี ที่เสียชีวิตหรือสาบสูญด้วย

๓. ตรวจสอบหลักฐานประกอบการขอใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน

- กรณียื่นขอเบิกครั้งแรกหรือมีการโอนย้ายโดยเปลี่ยนสังกัด หรือเปลี่ยนสำนักเบิกเงินเดือน หรือ เปลี่ยนแปลงค่าเช่าบ้านที่ได้รับอนุมัติไว้แล้ว หรือมีการเปลี่ยนบ้านเช่า เปลี่ยนสัญญาเช่าเงินหรือสัญญาเช่าบ้าน

๑) ตรวจสอบแบบการขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕) ที่ยื่นพร้อมกับหลักฐานประกอบการขอ เบิกค่าเช่าบ้าน ว่ามีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดครบถ้วนถูกต้อง และได้รับอนุมัติรับรองสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้าน จากผู้มีอำนาจ

๒) ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐานประกอบการขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านของ ข้าราชการผู้ใช้สิทธิ แต่ละกรณีดังนี้

กรณีเช่าบ้าน

(๑) หลักฐานประกอบ

- หนังสือสัญญาเช่าบ้าน
- แผนผังบ้านเช่า โดยแสดงส่วนพื้นที่ที่เช่า
- แผนที่แสดงระยะทางจากบ้านเช่าไปถึงสถานที่ทำงาน
- หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านของเจ้าของบ้านเช่า ถ้าเป็นการเช่าช่วงให้แสดง สัญญาเช่าระหว่างผู้ให้เช่าช่วงกับเจ้าของบ้านเช่า

- สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีเงินได้ของผู้ให้เช่า
- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่เช่า

(๒) การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเช่าบ้าน โดยตรวจสอบวัน เดือน ปี ที่ทำสัญญา ต้องไม่เป็นวันที่ก่อนวันรายงานตัวเพื่อเข้ารับหน้าที่ ชื่อคู่สัญญาเป็นบุคคลที่มีตัวตน สถานที่เช่า ระยะเวลาการเช่า วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดแห่งสัญญา อัตราค่าเช่าต่อเดือนโดยต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ พร้อมทั้งมีการปิดอากรแสตมป์ ในสัญญาเช่าครบถ้วน

กรณีเช่าซื้อ

(๑) หลักฐานประกอบ

- สัญญาเช่าซื้อบ้านพร้อมที่ดิน
- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่เช่าซื้อ

(๒) การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเช่าซื้อบ้าน ให้ใช้ตามแบบสัญญาของสถาบันการเงินได้ โดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่เช่าซื้อตรงตามสำเนาทะเบียนบ้าน พร้อมตรวจสอบระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อ วันเริ่มต้นและวันสิ้นสุดแห่งสัญญา จำนวนวงเงินที่เช่าซื้อและจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน โดยต้องไม่เกินจำนวนตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ

กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้าน ให้ตรวจสอบรายละเอียดดังนี้

(๑) หลักฐานประกอบ

- หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่ซื้อ เช่น สัญญาขายบ้าน หรือสัญญาขายที่ดินซึ่งระบุว่าขายพร้อมบ้าน ต้องจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

- สำเนาโฉนดที่ดิน น.ส.๓ หรือ น.ส.๓ ก
- สำเนาสัญญากู้เงินและจำนองกับสถาบันการเงิน
- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้
- สำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้ขายบ้าน

(๒) การตรวจสอบรายละเอียดในสัญญาเงินกู้และสัญญาซื้อขายบ้าน โดยต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

- สัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน ให้ใช้ตามแบบสัญญาของสถาบันการเงินโดยต้องระบุชื่อคู่สัญญา สถานที่กู้เงิน วันเริ่มต้นแห่งสัญญา ระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้ วันสิ้นสุดสัญญา วงเงินกู้และจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระรายเดือน

- การยื่นหลักฐานที่เป็นสัญญาเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้าน โดยต้องแนบสัญญาซื้อขายบ้าน หรือสัญญาซื้อขายบ้านพร้อมที่ดิน แล้วแต่กรณี เป็นหลักฐานประกอบด้วย และหากวงเงินในสัญญาซื้อขายดังกล่าวต่ำกว่าวงเงินในสัญญาเงินกู้ ให้ยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่าหากกู้เงินตามวงเงินในสัญญาดังกล่าว จะต้องผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

- อัตราการผ่อนชำระต่อเดือน โดยต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการ (หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนสูงกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านให้เบิกได้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน แต่หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนต่ำกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านให้เบิกได้เท่าอัตราการผ่อนชำระต่อเดือน)

- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้ โดยต้องมีชื่อผู้มีสิทธิย้ายเข้าอยู่ตามทะเบียนบ้าน และต้องไม่ก่อนวันกู้เงินจากธนาคาร

รายละเอียดที่ต้องตรวจสอบเพิ่มเติม สำหรับกรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อซื้อบ้าน ดังนี้

๑. กรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน และมีการทำสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนทั้งบ้านและที่ดิน ให้ตรวจสอบว่าหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่ซื้อ เช่น สัญญาขายบ้านพร้อมที่ดินหรือสัญญาขายที่ดินซึ่งต้องระบุว่าขายพร้อมบ้าน ข้าราชการผู้มีสิทธิต้องดำเนินการทำนิติกรรมซื้อขายบ้านและที่ดิน โดยจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งตรวจสอบวัน เดือน ปี ในสัญญาซื้อขาย สัญญาเงินกู้ สัญญาจำนอง และการสละสิทธิหลังโฉนดที่ดิน ต้องกระทำในวันเดียวกัน

๒. กรณีกู้เงินเพื่อซื้อบ้านพร้อมที่ดินในคราวเดียวกัน แต่มีการทำสัญญาซื้อขายและจดทะเบียนเฉพาะที่ดิน ไม่รวมสิ่งปลูกสร้าง ให้ตรวจสอบว่าหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์บ้านที่จะซื้อ เช่น สัญญาขายที่ดินและสัญญาซื้อขายบ้าน ข้าราชการจะต้องดำเนินการทำนิติกรรมซื้อขายบ้านและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ครบถ้วนถูกต้อง จึงจะมีสิทธินำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านพร้อมที่ดินมาเบิกจากทางราชการได้ นับตั้งแต่วันที่ทำสัญญาซื้อขายบนและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมทั้งตรวจสอบวัน เดือน ปี ในสัญญาซื้อขายที่ดิน สัญญาซื้อขายบ้าน สัญญาเงินกู้ สัญญาจำนอง และการสละสิทธิหลังโฉนดที่ดิน ต้องกระทำในวันเดียวกัน

กรณีผ่อนชำระเงินกู้เพื่อปลูกสร้างบ้าน โดยมีที่ดินเป็นของตนเองอยู่ก่อนแล้วหรือปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น โดยตนมีสิทธิตามกฎหมาย ให้ตรวจสอบรายละเอียดดังนี้

(๑) หลักฐานประกอบ

- สำเนาหลักฐานการขอหมายเลขประจำบ้านและใบอนุญาตปลูกสร้างบ้าน
- สำเนาหนังสือใบอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร
- สำเนาสัญญาเงินและจำนองกับสถาบันการเงิน
- สำเนาสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน และสำเนาบัตรประจำตัวผู้เสียภาษีของผู้รับจ้าง
- สำเนาโฉนดที่ดิน น.ส. ๓ หรือ น.ส. ๓ ก
- สัญญาขายที่ดินที่จดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ (กรณีปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของตนเอง)
- เอกสารที่แสดงถึงสิทธิในการก่อสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น (กรณีที่ปลูกสร้างบ้านบนที่ดินของบุคคลอื่น)
- สำเนาทะเบียนบ้านของบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้ โดยต้องมีชื่อของผู้ใช้สิทธิ

(๒) การตรวจสอบสาระสำคัญในสัญญาเงินกู้และสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้าน ดังนี้

- ผู้มีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้านต้องเป็นผู้ขออนุญาตปลูกสร้างบ้านและขอหมายเลขประจำบ้าน
- วัน เดือน ปี ที่ทำสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงิน ต้องเป็นวันที่ก่อนการเข้าอยู่อาศัย

ในบ้าน หากเป็นวันที่ภายหลังจากการเข้าอยู่อาศัยในบ้านจะไม่ถือว่าเป็นการกู้เงินมาเพื่อปลูกสร้างบ้าน เว้นแต่จะมีหลักฐานอื่นที่น่าเชื่อถือมาพิสูจน์ว่าวันที่ย้ายเข้าตามสำเนาทะเบียนบ้าน บ้านหลังดังกล่าวยังก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ

- เบิกค่าเช่าบ้านได้ตามวงเงินกู้แต่ไม่เกินราคาบ้านตามสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้านโดยอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนต้องไม่เกินจำนวนที่กำหนดตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านชำระค่าเช่าบ้านชำระค่าเช่าบ้าน (หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนสูงกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านให้เบิกได้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้าน แต่หากอัตราการผ่อนชำระต่อเดือนต่ำกว่าบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านให้เบิกได้เท่าอัตราการผ่อนชำระต่อเดือน)

- กรณีวงเงินในสัญญาจ้างปลูกสร้างบ้านต่ำกว่าวงเงินในสัญญาเงินกู้ผู้มีสิทธิต้องยื่นหลักฐานที่สถาบันการเงินรับรองว่าหากมีการกู้เงินตามวงเงินในสัญญาจ้างดังกล่าว จะต้องมีการผ่อนชำระรายเดือนเป็นจำนวนเท่าใด

๓. สอบทานรายงานผลการตรวจสอบการขอรับค่าเช่าบ้านของคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงของสภาพบ้าน ว่ามีการบันทึกข้อมูลรายละเอียดพร้อมให้คำรับรองเสนอต่อหัวหน้าหน่วยงาน ครบถ้วน โดยมีรายละเอียดการตรวจสอบในแต่ละกรณี ดังนี้

กรณีเช่าบ้าน

- บุคคลที่ทำนิติกรรมมีตัวตน
- ตรวจสอบกรรมสิทธิ์ของบ้านที่เช่าว่าเป็นของใคร กรณีผู้ให้เช่าไม่ใช่เจ้าของบ้านเช่า

ให้ตรวจสอบสัญญาเช่าระหว่างผู้ให้เช่าช่วงกับเจ้าของบ้านเช่า

- ขนาดของบ้านเหมาะกับจำนวนคนในครอบครัวที่อาศัยอยู่จริงเพียงใด
- สภาพของบ้านเหมาะสมกับราคาเช่า
- ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้าน ตั้งแต่เมื่อใด

กรณีเช่าซื้อบ้าน

- สัญญาเช่าซื้อบ้านว่าเป็นการทำกันระหว่างผู้ขอรับเงินค่าเช่าบ้านกับผู้ให้เช่าซื้อและระบุวันเริ่มต้น วันสิ้นสุดแห่งสัญญา จำนวนเงินที่ผ่อนชำระรายเดือนไว้หรือไม่

- ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านที่เช่าซื้อ ตั้งแต่เมื่อใด

การกู้เงินเพื่อซื้อบ้าน

- ตรวจสอบสัญญาเงินกู้เงินธนาคาร และระบุวันเริ่มต้นวันสิ้นสุดแห่งสัญญารวมทั้ง จำนวนเงินที่ผ่อนชำระรายเดือน

- ชื่อผู้กู้ตามสัญญาเงินกู้กับชื่อผู้แสดงกรรมสิทธิ์ในบ้านต้องเป็นบุคคลเดียวกัน และไม่เป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในบ้านนั้นก่อนการกู้ยืมเงิน

- วงเงินตามสัญญาเงินกู้เท่ากับราคาบ้านที่ระบุตามสัญญาที่แสดงกรรมสิทธิ์ในบ้าน หากวงเงินตามสัญญาสูงกว่าการเบิกจ่าย จะเบิกได้ตามราคาบ้านที่ซื้อขาย แต่ถ้าวงเงินต่ำกว่าราคาบ้านก็ให้เบิกได้ไม่เกินตามวงเงินกู้

- หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์ในบ้าน จะต้องจัดทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น สัญญาขายที่ดินต้องทำโดยกรมที่ดินหรือสำนักงานที่ดิน สัญญาขายบ้านต้องทำที่สำนักงานเขตหรือเทศบาล

- ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านที่ผ่อนชำระเงินกู้ ตั้งแต่เมื่อใด

การกู้เงินเพื่อปลูกสร้างบ้าน

- ตรวจสอบหลักฐานการขออนุญาตปลูกสร้างบ้าน และหลักฐานการให้หมายเลขประจำบ้านโดยต้องเป็นของผู้ขอรับค่าเช่าบ้าน

- สัญญาเงิน กำหนดวันเริ่มต้น และวันสิ้นสุดแห่งสัญญา ตลอดจนจำนวนเงินที่ผ่อนชำระรายเดือน

- การกู้เงินเพื่อปลูกสร้างบ้านได้กระทำก่อนบ้านสร้างเสร็จหรือไม่ โดยตรวจสอบได้จาก วันที่ย้ายเข้าตามสำเนาทะเบียนบ้าน หรือจากหลักฐานอื่นที่เชื่อถือได้

- ตรวจสอบการเข้าพักอาศัยอยู่จริงในบ้านที่ปลูกสร้างจริง ตั้งแต่เมื่อใด

๔. ตรวจสอบการควบคุมการเบิกค่าเช่าบ้านแต่ละราย ไม่ให้เบิกเกินสิทธิตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการที่กำหนดท้ายพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้าน

๕. การยื่นขอเบิกค่าเช่าบ้านรายเดือน

- ตรวจสอบแบบขอเบิกค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ที่ยื่นพร้อมกับหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ได้แก่ ใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน หรือค่าผ่อนชำระค่าเช่าซื้อบ้าน หรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ เพื่อชำระราคาบ้าน ว่ามีข้อมูลรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน พร้อมทั้งได้รับอนุมัติให้เบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านจากผู้มีอำนาจ

๔.๒ มีระบบควบคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านเหมาะสมรัดกุม

วิธีการตรวจสอบสอบทานกระบวนการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน ว่ามีระบบควบคุมที่เพียงพอเหมาะสมหรือไม่โดยสอบถาม สังเกต การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ พร้อมตรวจสอบหลักฐานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. มีการจัดทำทะเบียนเอกสารคุมการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้าน เพื่อควบคุมการเบิกจ่ายเงินรายเดือนของผู้มีสิทธิเป็นรายบุคคลให้ถูกต้อง และไม่เกินสิทธิที่ข้าราชการผู้นั้นพึงได้รับเงินค่าเช่าบ้านจากทางราชการ โดยสาระสำคัญที่ต้องควบคุม มีดังนี้

- ชื่อ สกุล ผู้มีสิทธิ
- เลขที่แบบขอรับค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๕)
- อัตราเงินเดือน และระดับตำแหน่ง
- อัตราค่าเช่าบ้าน/อัตราการผ่อนชำระต่อเดือน
- วงเงินกู้หรือเช่าซื้อ
- ระยะเวลาการเช่าระยะเวลาการผ่อนชำระเงินกู้ (วันเริ่มต้น และวันสิ้นสุด)
- อัตราค่าเช่าบ้านที่เบิกได้ตามสิทธิ

๒. มีการควบคุมหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (ทะเบียนคุมขอเบิกค่าเช่าบ้าน) เพื่อป้องกันมิให้หลักฐานขอเบิกสูญหายและไม่เบิกจ่ายซ้ำซ้อน

๓. มีการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖ พร้อมใบเสร็จรับเงินค่าเช่าบ้าน/ใบเสร็จรับเงินค่าผ่อนชำระเงินกู้)

๔. ก่อนการวางเบิกเงินค่าเช่าบ้าน มีการอนุมัติหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้านจากผู้มีอำนาจอนุมัติเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน (แบบ ๖๐๐๖) ครบถ้วน

๕. มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลวางเบิกเงินในระบบ GFMS กับหลักฐานขอเบิกเงินค่าเช่าบ้าน

๖. มีการเสนอให้ผู้มีอำนาจลงนามอนุมัติในรายงานการขอเบิกเงินคงคลัง ก่อนการอนุมัติเบิกจ่ายเงินในระบบ GFMS (ปลดบล็อก)

๗. ก่อนการจ่ายเงิน มีการตรวจสอบความถูกต้องของรายละเอียดการรับและจ่ายเงิน

๘. มีระบบการจัดเก็บเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านที่สะดวกต่อการค้นหาและการตรวจสอบ

๕. การสรุปผล และการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบ

ผู้ตรวจสอบจะรวบรวมข้อมูล/ข้อสังเกต/และการประเมินความเสี่ยงไว้ในกระดาษทำการซึ่งข้อเท็จจริงสรุปจากหลักฐานที่ได้ระหว่างการตรวจสอบทั้งด้านที่ดี และด้านที่เป็นปัญหาเพื่อรวบรวมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

กระดาษทำการถือว่าเป็นเอกสารที่สำคัญและจำเป็นของผู้ตรวจสอบ ซึ่งจัดทำขึ้นในระหว่างการตรวจสอบเพื่อบันทึกรายละเอียดและข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบ เช่น ประเด็นการตรวจสอบ ขอบเขต การตรวจสอบ วิธีการตรวจสอบ ผลการตรวจทั้งด้านดีและปัญหาข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขโดยระบุถึงข้อตรวจพบ สาเหตุของปัญหา ผลกระทบพร้อมข้อเสนอแนะ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการรายงานผลการตรวจสอบต่อไป

ทั้งนี้ผู้ตรวจสอบภายในสามารถศึกษาหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบและรายละเอียดในกระดาศทำการได้ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์เพิ่มขึ้นต่องานตรวจสอบภายใน

การสรุปปัญหา/สาเหตุผลกระทบที่ตรวจพบจากกระดาศทำการ ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจสอบและข้อคิดเห็นต่างๆ แล้วให้ผู้ตรวจสอบนำปัญหาที่สำคัญ เช่น ปัญหาที่ผู้เบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ หรือข้อเสนอแนะที่เห็นว่าจะจะเป็นประโยชน์ต่อส่วนราชการนำไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหน่วยรับตรวจ เพื่อเป็นการสอบทานความถูกต้องของข้อตรวจพบ และป้องกันมิให้มีข้อโต้แย้งในภายหลัง จากนั้นจึงจัดทำรายงานผลการตรวจสอบอย่างเป็นทางการต่อไป

๖. เทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบ

๖.๑ การตรวจสอบเอกสารใบสำคัญ โดยตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายเงินด้วยความระมัดระวังว่าเป็นเอกสารฉบับจริงและมีการอนุมัติรายการตามระเบียบของทางราชการ

๖.๒ การคำนวณและเปรียบเทียบ โดยพิสูจน์ความถูกต้องของตัวเลข เช่น การคำนวณและเปรียบเทียบของผู้เบิกว่าถูกต้องตามระเบียบหรือไม่

๖.๓ การตรวจสอบความสัมพันธ์ของข้อมูล โดยตรวจสอบรายการที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เนื่องจากข้อมูลรายการหนึ่ง ๆ อาจมีความสัมพันธ์กับรายการอื่น ๆ ได้

๖.๔ การสังเกตการณ์ เป็นการสังเกตในสิ่งที่ต้องการทราบอย่างระมัดระวังโดยใช้วิจารณญาณพิจารณาสิ่งที่ได้เห็น แล้วบันทึกเหตุการณ์ต่าง ๆ ไว้

เอกสารอ้างอิง

๑. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗
๒. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐
๓. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒
๔. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๖
๕. พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๑
๖. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๙
๗. ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒
๘. หลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติในการจัดข้าราชการเข้าพักอาศัยในที่พักของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๖๐